

וכשם שמצינו את הדרש מסמוכים ביבום, כן יש לנו ללמוד על כלאיים בציצית, מסמיכות הפסוקים, שמצות העשה של ציצית דוחה את איסור לא תעשה של כלאיים.

ואמר רב יוסף: אפילו למאן דלא דריש סמוכים בעלמא, בארבעת חומשי תורה הראשונים, בכל זאת במשנה תורה, הוא כן דריש סמוכים.

דהא רבי יהודה בעלמא לא דריש סמוכים, ואילו במשנה תורה מצינו שהוא דריש להם.

ולכן, גם לפי רבי יהודה אפשר ללמוד על כלאיים בציצית, שדוחה עשה לא תעשה, לפי שהסמיכות של ציצית לכלאיים נאמרה בספר דברים, שהוא משנה תורה.

ועתה מבארת הגמרא: ובעלמא, מנלן דלא דריש רבי יהודה סמוכים?

דתניא: בן עזאי אומר: נאמר [שמות כב] "מכשפה לא תחיה", ונאמר בסמוך "כל שוכב עם בהמה מות יומת".

לכלאיים, לא יהיה בו כלל מצות ציצית, שהרי לא נאמרה מצות ציצית בכגד כלאיים, ואם כן אין פה כלל מצות עשה שתדחה לא תעשה!

וכיון שלימדה תורה שעשה דוחה לא תעשה בכלאיים, בהכרח שלימדה תורה שעשה דוחה לא תעשה, אלא שבציצית בכלאיים הלימוד הזה בהכרח מלמד גם שהותר בגד שהכלאיים שבו הם מחמת מצות ציצית, וההיתר הוא היתר גמור, אפילו לזמן שלא מקיימים בו מצות ציצית, כמו בלילה. כי כאמור, אם לא נאמר שהותר לגמרי בגד הכלאיים העשוי מציצית בכגד פשתים, לא יכול כאן העשה לדחות לא תעשה, כי הוא לא היה קיים כלל אילו הוא היה צריך רק לדחות!

מנין יש לנו מקור שדורשים מסמיכות הפסוקים?

שנאמר: [תהלים קיא] "סמוכים לעד לעולם, עשויים באמת וישר".

ומביאה הגמרא דרשה נוספת של "סמוכים".

ואמר רב ששת אמר רבי אלעזר משום רבי אלעזר בן עזריה: מנין ליבמה שנפלה לפני מוכה שחין, שאין חוסמין אותה, שאין מונעים אותה מלטעון נגד ייבומה, אלא מקבלים את טענתה, וכופים את היבם לחלוץ לה!?

שנאמר: [דברים כה] "לא תחסום שור בדישו".

וסמך ליה "כי ישבו אחים יחדיו".

ומסמיכות הפסוקים אנו למדים כי יש לפעמים שאסור לנו לחסום את הטענות נגד קיום מצות ייבום, אלא אנו צריכים לשמען, ולהכריח את היבם שלא יקיים את מצות הייבום, אלא יחלוץ בדוקא.

שיש במצות ציצית היתר מיוחד של כלאיים, כי בשאר המצוות דוחה העשה את הלאו רק בשעה שמקיימים את המצוה!

ותירץ בספר חידושי רבי נחום [אות מד] שכל ההיתר של כלאיים בציצית בנוי על כך שעשה דוחה לא תעשה, כי לולי הדחיה לא יהיה כלל היתר, כי מצד הטלית פשיטא שאם יש בגד כלאיים אי אפשר להטיל בו ציצית וללובשו כדי לקיים מצות ציצית, כי בטלית של כלאיים לא נאמרה כלל המצוה, ואם כן יש לתמוה כיצד זה מצות עשה של ציצית דוחה ללאו של כלאיים, והרי יש לנו לומר איפכא, כיון שעל ידי הטלת הציצית בכגד פשתים הופך הבגד